

第三章

怀念莱阳梨¹

隋油吉

鲁东的梨，以莱阳梨为代表，名闻中外。

梨的栽培方法，比其他水果栽培难得多。家乡有俗谚：“珍木接在贱枝上，小果变大果，苦的变甜的”。水果的栽培与质地的好坏有很大关系。

梨的成长时间很长。俗语说：“桃三、杏四、梨子五年”五年不算短的岁月，才能吃到梨，第一年结的还少。

莱阳梨，外表并不美观，一身青色，略似葫芦形，成熟呈淡绿色，有浅的斑点，但却很稀少。莱阳梨别看样子，中吃不中看的，有内在美。香脆可口，个儿大、水分多而甜、核小，脆的程度叫你不相信。人高的梨树，成熟的梨，落在软细的沙土也粉身碎骨，其脆的程度可想而知了，此梨名叫“慈梨”。

莱阳梨的产区，主要有二：芦港是莱阳一区，黄叶底是莱阳二区。这两区产梨地、都在“五龙河”畔附近。该地沙细土肥，所以产此佳果。全面积约有二十余公里长。此地农民多以此为生，一年的收入，足够一家大小生活之需而有余。大梨行，有万余株的，一行行，一列列，井然有序，间隔一致，疏密相等；高约一丈五尺至两丈之间，再高即不易摘梨。梨成熟时，不但全家动手，还雇工人帮忙。大小梨贩子，都挤到梨行里买

¹ 台湾《中央日报》，1982年12月14日。

梨。大的梨一个有十台两左右，压的梨枝弯腰下垂，都用木杆当支柱，以免梨枝压断。

大批的梨，多为青岛商人买去。一车一车不绝于途，运往青岛，再由青岛转上海、天津等地。梨行里一间小茅屋，未成熟时，白天由女人看守，闲着捉天牛、用网子网蜂子，或把梨用报纸袋装起来，以免蜂子叮。

梨成熟时，是梨行最忙碌的时刻，摘下的梨，选的好选，拣的拣大小一致，不能有所损坏，才能包装外销海内外，赚了不少的钞票。

他们一年的田赋、税捐，和一年中的家庭开支，都出在梨的身上；治田建屋，比比皆是。

入了腊月，大的小子嚷着要袍，小的要帽，小媳妇也要红腿带、花衣料，都是免不了的。老伴不讲话，辛苦了一年，也得买件衣裳或洋袜子、香胰子……酬劳酬劳，夫妻嘛！合家快快乐乐的，过一个愉快的新年，这都是平日辛苦的结果！

作者：隋油吉

题解：

鲁东“莱阳梨”，名闻中外，此梨虽然外观不美，但香脆可口。所以每年出售很多到国内外。

生词解释：

栽培	cáipéi	种植、培养
俗谚	xúyàn	群众中广泛流传的现成语句
贱枝	jiǎnzhī	一般的树枝
质地	zhìdì	某种材料结构的性质
略似	luèsi	大致相似

斑点	bāndiǎn	在一种颜色的物体表面显露出来的别种颜色的点子
稀少	xīshǎo	事物出现得少
香脆	xiāngcuì	又香又脆
拣	jiǎn	挑选、选择
损坏	sūnhuài	使失去原来的使用效能
田赋	tiánfù	中国封建时代的土地税
小嫚子	xiǎomànzi	小女孩
香胰子	xiāngyízi	香皂的俗称

课文分析:

内容提要

中国的慈梨，名闻中外。此水果的栽培方法很难，而且跟其质地很有关系。此梨外表不美观而肉多核小，香脆和甜，水分也很多。每年大批运往国内及海外。种植此水果的人才有很大收入足够于每年的开支。

文章分段

第一段：梨的成长及栽培方法。

第二段：梨的外表和味道。

第三段：梨的产区。

第四段：梨的出售处。

第五段：一家中出售梨的收入和开支。

词语例解:

1. 外表并不美观，一身青色

“一”用在名词前，意思为满或全。

例如:

1.1 祝你一路平安。

1.2 摆了一桌子菜。

2. 都用木杆当支柱，以免梨枝压断。

“以免”，连词，表示避免发生不希望的情况。多用于后一小句的开头，主语往往承前省略。用于书面。

例如：

2.1 电路再检查一遍，以免发生危险。

2.2 这个季节，少让孩子到公共场所去，以免传染疾病。

3. 其脆的程度可想而知了。

“其”代词，书面语。在这儿是“它(它们)的”意思。

例如：

3.1 这种东西，其使用价值很高。

3.2 此品尝一下，其味好极了。

4. 该地沙细土肥。

“该”指示代词，指上文说过的人或事物。

例如：

4.1 该人工作一贯积极。

4.2 该地交通很便利。

练习：

1. 问答题

1.1 莱阳梨的成长时间是怎样？

1.2 莱阳梨的样子怎么样而味道又怎么样？

1.3 莱阳梨产区在哪里？

1.4 农民种植莱阳梨的收入怎么样？

1.5 每年的熟梨出售到什么地方去？

2. 请写出下面词语的反义词。

甜 "
美观 "
稀少 "
脆 "
软 "
有餘 "
忙碌 "
开支 "

3. 请用下面的词语造句。

名闻中外 =
可想而知 =
井然有序 =
香脆可口 =
疏密相等 =
粉身碎骨 =
比比皆是 =
需而有餘 =

4. 仿照此文章写一篇介绍泰国“水果王” 的
二百字短文。

5. 词语扩展。

例子：代表 = 全国代表
 = 人民代表

栽培 =
 =
岁月 =
 =

程度 =
=
附近 =
=
衣料 =
=

6. 阅读下面散文后找出生词并加以解释。

种子的力²

夏衍

有这样一个故事：有人问世界上什么东西的力气最大。答案多得很：有的说是象，有的说是狮子，有人开玩笑似的说是金刚。金刚有多大力气，当然大家全不知道。结果，这些答案完全不对。世界上力气最大的是植物的种子。一颗种子可能发出来的“力”简直是超越一切的。

这儿有一个故事：人的头盖骨结合得非常致密、坚固，生理学家和解剖学者用尽了方法，要把它完整地分开，都没有成功。后来忽然有人想出一个方法，就是把一些植物的种子，放在要解剖的头盖骨里，配合了适当的温度和湿度，使种子发芽。一发芽，这些种子就发出可怕的力量，把一切机械力所不能分开的骨骼完整地分开了。植物种子的力量竟有这么大！

这也许特殊了一点，一般人不容易理解。那么，你见过被压在石块下面的小草吗？它为了要生长，不管上面的石块怎么重，石块跟石块的中间怎么窄，它总要曲

² 教育出版社编《华文》(第六册)，新加坡：教育出版社，1984。页12-13。

曲折地，但是顽强不屈地挺出地面来。它的根往土里钻，它的芽向地面透，这是一种不可抗的“力”，阻止它的石块终于被它掀翻了。一颗种子的力量竟有这么大！

没有一个人把小草叫做大力士，但是它的力量的确谁都比不上。这种力是一般人看不见的生命力。只要生命存在，这种力就要显现。上面的石块丝毫也不能阻挡它，因为这是一种长期抗战的力，有弹性，能屈伸的力，有韧性，不达目的不止的力。

一颗有生命的种子，如果不落在肥土里，落在碎瓦堆里，它决不会悲观、叹气，它相信有了阻力才有磨练。只有这种草，才是坚韧的草。也只有这种草，才可以骄傲地对那些养育在花房的盆花嗤笑。

บทแปล
บทที่ 3
คิดถึงผลสาลีที่เมืองหลายหยาง
สุธำพี

สาลีจากลู่ตง มีสาลีที่เมืองหลายหยางเป็นตัวแทน มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักระดับโลกทั้งภายในและนอกประเทศ

วิธีการปลูกสาลี ดูจะยากกว่าการปลูกผลไม้ชนิดอื่น ๆ มากนัก ที่บ้านเกิดมีคำพังเพยว่า “ต้นไม้มีค่าเมื่อนำมาต่อกิ่งกับไม้ที่ไร้ค่าแล้ว ผลไม้ผลเล็กก็จะกลายเป็นผลใหญ่ รสชาติที่เคขมก็จะกลายเป็นหวาน” การปลูกผลไม้ชนิดนี้จึงมีความแตกต่างกันอย่างมากด้วยลักษณะของดินที่ใช้ปลูก

อายุในการเจริญเติบโตของสาลีค่อนข้างยาวนาน มีคำพังเพยกล่าวไว้ว่า “ผลต่อ 3 ปี ผลเหิง 4 ปี ผลสาลี 5 ปี” 5 ปีนับเป็นเวลาที่ไม่สั้นนัก จึงจะมีโอกาสได้กินผลสาลี การให้ผลปีแรกนั้นมักจะมีจำนวนน้อย

สาลีจากเมืองหลายหยางดูข้างนอกไม่มีความสวยเลย มีผิวสีเขียว มีผลคล้ายน้ำเต้า เมื่อสุกสีเขียวจะคล้ำลงเล็กน้อยและมีจุดสีดำนาง ๆ สาลีจากเมืองหลายหยางอย่าดูผลเลย เพราะเป็นสาลีที่กินอร่อยแต่ดูไม่สวย มีความงามอยู่ภายใน กลิ่นหอมกรอบอร่อย ทั้งผลก็ใหญ่ น้ำมากและมีรสหวาน เมล็ดในเล็ก ความกรอบของมันกรอบมากจนเกือบจะไม่นำเชื้อผลสาลีสุกหล่นลงมาจากต้นที่สูงขนาดเท่าคน แม้หล่นลงบนพื้นทรายที่อ่อนนุ่มก็ยังแตกและเข้าไปหมดทั้งผล จากที่กล่าวมานี้ก็จะทราบได้ว่าสาลีชนิดนี้มีความกรอบมากเพียงใด สาลีชนิดนี้เรียกว่า “ฉือหลี่”

เขตที่ปลูกสาลีในหลายหยางที่สำคัญมี 2 แห่ง คือ ที่หลู่กึ่งแห่งหนึ่ง และที่หวงเอี้ยตีอีกแห่งหนึ่ง ทั้ง 2 แห่งที่ปลูกสาลีนี้ล้วนอยู่ใกล้กับชายฝั่ง อุ้หลงเหอ สถานที่แห่งนั้นมีพื้นดินเป็นทรายอุดมสมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ได้ผลไม้ชั้นเลิศ พื้นที่ทำการเพาะปลูกรวมทั้งสิ้นยาว 20 กว่ากิโลเมตร ผู้คนในแถบนี้ก็มีอาชีพในการปลูกต้นสาลี รายได้จากการปลูกในปีหนึ่งหนึ่งก็เพียงพอต่อชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวหนึ่งแล้วยังมีเหลืออีก สวนสาลีขนาดใหญ่มีต้นสาลีหมื่นกว่าต้น ปลูกเป็นแถวเป็นแนว จึงดูเป็นระเบียบยิ่งนัก ทุกแถวมีการสับหว่างความถี่ห่างจึงเท่ากัน สาลีแต่ละต้นจะสูงระหว่าง 1 จั้ง 5 ฟุต ถึง 2 จั้ง หากสูงกว่านี้จะไม่สะดวกต่อการเก็บผลสาลี เมื่อผลสาลีสุกไม่เพียงแต่คนทั้งบ้านจะช่วยกันเก็บแล้ว ยังต้องไปจ้างคนมาช่วยเก็บอีกด้วย แผงลอยใหญ่น้อยที่ขายสาลีก็จะเบียดเสียดกันไปซื้อสาลีในสวน

สาธิตผลใหญ่ 1 ผล จะหนักประมาณ 10 ไร่ ความหนักของมันกดให้ก้านสาธิตอ่อนโค้งต่ำลงมา
เจ้าของสวนก็จะเอาไม้ไปค้ำก้านนั้นไว้ เพื่อกันไม่ให้ก้านสาธิตถูกกดลงจนหัก

สาธิตจำนวนมาก มักจะเป็นพ่อค้าจากเมืองชิงเต่า ซื้อไป รถขนส่งสาธิตแต่ละคันวิ่งสู่
เมืองชิงเต่าอย่างไม่ขาดสาย แล้วจากชิงเต่าไปเปลี่ยนถ่ายรถขนไปยังเมืองเซียงไฮ้ เทียนสิน
และที่อื่น ๆ กระทบเล็ก ๆ ในสวนสาธิต เมื่อสาธิตยังไม่สุก กลางวันจะมีหญิงสาวเฝ้าดูอยู่ พวก
เธอร่างมากจนต้องมาจับแมลงเหียนหนีวเล่่น หากรอบแหมครอบฝิ่ง หรือไม้ก็ใช้ถุงกระดาษ
ห่อผลสาธิตไว้ เพื่อกันไม่ให้ฝิ่งไปตอยผลสาธิต

เมื่อผลสาธิตสุกจะเป็นช่วงที่เจ้าของสวนสาธิตยุ่งวุ่นวายที่สุด เมื่อเก็บผลสาธิตลงมา พวก
ที่เลือกผลสาธิตก็เลือกไป พวกที่คัดขนาดก็คัดไป จัดกลุ่มเป็นขนาดเล็กและใหญ่ไม่ให้มีการ
สูญเสียเกิดขึ้นแล้วจึงนำไปบรรจุกล่องส่งไปยังที่ต่าง ๆ ในประเทศและต่างประเทศได้ ซึ่งทำ
ให้ได้เงินมาไม่น้อยเลย

ค่าเช่าที่นาค่าภาษีที่พวกเขาต้องจ่ายในปีหนึ่ง ๆ รวมทั้งค่าใช้จ่ายของครอบครัวในแต่ละ
ปี การทำไร่ไถนาปลูกบ้านซ่อมบ้าน ทุกอย่างล้วนอาศัยรายได้จากการขายผลสาธิตทั้งสิ้น

เมื่อย่างเข้าเดือน 12 โกลัตรุษจีนทั้งลูกคนโตและลูกคนเล็กต่างร้องจะเอาชุดเสื้อผ้า
คนเล็กจะเอาหมวก สาวน้อยขอขากได้ หงดู่ไต้ ผ้าลายดอก สิ่งเหล่านี้ล้วนหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะ
ต้องจ่ายทั้งนั้น ส่วนคู่ทุกข์คู่ยากไม่พูดจาสักคน ลำบากเหนื่อยยากมาทั้งปี ก็อยากจะได้เสื้อ
ผ้าและถุงน่อง สบู่หอม เพื่อทดแทนความเหนื่อย สามภรรยาทั้งนี้ให้มีความสุขกันทั้งครอบครัว
ผ่านวันปีใหม่ไปอย่างมีความสุข นี่ก็คือผลจากความลำบากที่พากันอยู่ประจำวัน

